

Nyílt állomány

Nézze meg, hogy élnek ma az egykori állambiztonsági tisztek!

Bódis András - Szőnyi Szilárd, reflektor@hetivalasz.hu

9. évfolyam 26. szám, 2009.06.25

A Nagy Imre-újrateremtés 20. évfordulóján tovább bővült a pártállam besúgóinak listája. Kádár János 1989. július 6-i halálának közelgő jubileuma arra is alkalmat kínál, hogy a "létező szocializmus" működtetőit, a hivatásos megrendelőket is lajstromba vegyük. Mivel foglalkoznak ma az állambiztonság vezetői, beszervezői és tartótisztjei?

2005 tavaszán ügynöklisták lepték el a nyilvánosságot. Lapunk akkor az ántivilág döntéshozóinak, haszonélvezőinek névsorával igyekezett kivenni részét a múltfeltárásból (Heti Válasz, 2005. március 24., 31., április 7.). Miután a Nagy Imre június 16-i újrateremtésének 20. évfordulójára közzétett besúgó-lajstrom megint „népszerűbb” lett, mint az adatokat közlétező 1956-os Intézet honlapjának egyéb zugai, szükségét érezzük, hogy folytassuk, amit négy éve elkezdtünk. Ezúttal az állambiztonság megrendelőit mutatjuk be; a hivatásos állomány ama felsővezetőit, beszervezőit és tartótisztjeit, akik még az előző rendszer összeomlása előtti pillanatokban (1988-89-ben) is mozgásban tartották az ügynökhálózatot.

Az állambiztonság három pillére közül tehát nem a laikus besúgókat vesszük górcső alá, még csak nem is a Medgyessy Péter exkormányfőhöz hasonló szigorúan titkos tiszteket, hanem a nyílt állományú, „rendes állásban” foglalkoztatott elhárítókat. Emellett megvizsgáljuk, hogy utóbbiak milyen karrierlehetőségekhez jutottak a demokratikus Magyarországon.

Összeállításunkhoz felhasználtuk az 1956-os Intézet és az Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára adatbázisait, valamint a Belügyminisztérium egykori III.

főcsoportfőnökségének 1989- es beosztotti névsorát, amit négy éve a hvg.hu tett közzé.

Miután e nyilvántartások eleve hiányosak - mert „a folyamatos kutatás aktuális állapotát tükrözik” -, táblázatunkban azt az ötven személyt szerepeltetjük, akinek 2004- 2009-es jelenéről és 1987-89-es múltjáról „minden kétséget kizáró” tényekre bukkantunk. A nevek mellett feltüntetjük, hogy az illető a belső reakció elleni csoportfőnökség (III/III.), a kémelhárítás (III/II.) vagy a hírszerzés (III/I.) mely osztályán dolgozott. Az „átkosban” persze egybemosódtak a szervezeti ábra részletei; előfordult, hogy egy katolikus egyházzal szembeni elhárító (III/III-1-a.) a radikális ellenzék megfigyelését végző alosztály (III/III-4-a.) helyett/mellett tüsténkedett.

Az ötvenfős listát az a jelenség ihlette, hogy miközben a volt besúgók ma a nyilvánosság előtt

magyarázkodnak a múltjuk miatt, egykori tartótisztjeik többsége olyan vagyonvédelmi vállalkozást működtet, melyet „a biztonsági területen eltöltött több évtizedes szakmai tapasztalat” okán mer ajánlani a megrendelők szíves figyelmébe. Közben például Katkó Tamás fotóművész ügynöki „fusizása” miatt azoktól is bocsánatot kért a Magyar Hírlapban, akik nem ismerik, hiszen tőlük szintén „elvettem egy darab Magyarországot” (lásd interjúnkat a 14-15. oldalon), addig a Baranya megyei hírszerzők volt főnöke, Luszti Péter csak azért kerülhetett kellemetlen helyzetbe a XXI. században, mert rendészeti minisztériumi tanácsadóként Zuschlag János menekülési útvonalait egyengette.

Felfogásunk szerint helytelenül jár el, aki a besúgókat kizárólag az előző rendszer áldozataiként tünteti fel (Katkó épp azzal mutat példát, hogy nem keni a külvilágra személyes vétkeit), ugyanakkor a diktatúra működtetéséért nyilván nagyobb felelősség terheli a politikai döntéshozókat vagy az állambiztonság nyílt állományú nagyjait. S hogy miért tartjuk elengedhetetlennek az egykori hivatásosok mai pozícióinak bemutatását? Mert az 1956-os Intézet közérdekű adatnak minősítette például az ügynöklistán szereplő - egyes dokumentumok szerint az SZDSZ-be beépített - Kurucz János utazási vállalkozásának nevét (ami akár hírnévcsorbulással, bevételkieséssel is járhat).

Ha tehát egy besúgóként nyilvántartott személy esetében a múltvizsgálat részévé válik a „jelenfeltárás”, akkor a hálózat egykori működtetői esetében ez az aktus szinte kötelező. Pláne, hogy táblázatunkból kiderül például: a Katonai Biztonsági Hivatalban lényegében nem volt rendszerváltás, hiszen az intézményt 1994-től (múlt hét végi haláláig) az a Stefán Géza vezette, aki 1989-ben még a legmagasabb beosztású állambiztonságiként ügyelt Nagy Imre újratemetésére. Az sem titok többé, hogy a biztonsági piacon is honos Demján Sándor kiérdemesült főtisztekre (Récsey Róbert, Szabó Ferenc, Szita János) támaszkodva fejlesztette fel néhány vállalkozását. Ugyancsak tény, hogy a rendszerváltás előtt még alacsonyabb beosztásban dolgozó Horváth Józsefnek vagy Tasnádi Lászlónak a Fidesz-éra adott állami csúcspozíciót - ám az is igaz, hogy őket a 2002-es kormányváltás után a rendszer kivetette magából.

AZ ÜGYNÖKÖK MEGBÍZÓI A RENDSZERVÁLTÓZÁS ELŐTT ÉS NAPJAINKBAN

Felső- és középvezetők

1. Andó József • 1989-ben a BM III/II-11. osztály, később a BM adatfeldolgozó szolgálatának vezetője.

A Majordomusz Ingatlanhasznosító Kft. cégvezetője.

2. Ifj. Apró Antal • 1989 végétől a BM III/II-2. osztály vezetője (Gyurcsány Ferenc anyósának testvére).

Az Apró Controll Vállalkozásbiztonsági Kft. tulajdonosa.

3. Bozsikné Bárányos Krisztina • 1989-ben alosztályvezető a BRFK operatív jelentéseket összeállító részlegénél. Június 16-án a rendőrfőkapitánynak és állambiztonsági helyettesének

számolt be a Nagy Imre-újrateremtés operatív biztosításáról.

A BudaNet-cégcsoport társtulajdonosa, 2001-ig Gálszécsy András (Antall József kormányának titkosszolgálati minisztere) üzlettársa.

4. Dankó László • 1984-től a III/II. csoportfőnökség helyettes vezetője, ő felelt a Nagy Imre és társai 1989. június 16-i újrateremtésével kapcsolatos sajtóterv kémelhárítás által vállalt feladataiért (interjú szervezése Király Bélával és Kopácsi Sándorral).
2004-ben az állami Bábolna Rt. felügyelőbizottsági tagja, jelenleg a Halászsas Bt. tulajdonosa.

5. Farkas Gyula • 1990-ig a BM III/II-3. osztály helyettes vezetője.
A felszámolás alatt álló Qvantor Bau Építőipari Kft. társtulajdonosa.

6. Forgács Lajos • 1984-től a BM III/III-4. osztály vezetője. A „Subások” fedőnevű nyomozás (Csoóri Sándor és Für Lajos csoportja) kapcsán szerepet vállalt Ilia Mihály irodalomtörténész lejáratai kísérletében. Részt vett a Nagy Imre-újrateremtés biztosítására alakult operatív bizottság ülésén, ő felelt Bartis Ferenc és Érsek Iván megbékélésre felszólító cikkeiért.
Az R-Side Biztonsági Tanácsadó Kft. alapítója, 2008-ig a cég vezetője.

7. Hajós Sándor • A BM III/III-7. osztály helyettes vezetőjeként tagja volt az 1989. június 16-a biztosítására alakult testületnek. Háttéranyagot biztosított Tőke Péternek, a Reform főszerkesztőjének a belügyminiszterrel készítendő interjúhoz. Részt vett az 1989. október 23-a biztosítására alakult operatív testület munkájában is.
Az ezredforduló után az üzleti hírszerzéssel foglalkozó Posys Kft. szakértője.

8. Izsó Attila • 1990-ig a BM III/III-5/b. alosztály vezetője.
A MÁV egyik takarítócégeként ismert RIC Zrt. vezérigazgatója.

9. Kaló József • A rendszerváltás előtt a Borsod megyei rendőrfőkapitány állambiztonsági helyettese, majd főkapitány.
A Magyar Biztonsági Vállalkozások Munkaadói Szövetségének elnöke.

10. Kékesdi L. Gyula • 1989-től a III/III-7. osztály vezetője, korábban az MDF-rendezvényekről jelentő Kiss Ernő Csaba beszervezője. Június 16-án az ő irányításával állították össze a helyzetjelentéseket az újrateremtésről. Tagja volt az 1989. október 23-a biztosítására alakult testületnek is.
2005-ig a kancellária nemzetbiztonsági irodájának főosztályvezető-helyettese.

11. Koi László • 1990-ig a BM III/II-11. osztály (titkárság) vezetője.
A Személy-, Vagyonvédelmi és Magánnyomozói Szakmai Kamara budapesti elnöke, az S. K.-Info Bt. vezetője.

12. Lusztig Péter • A rendszerváltozás előtt a pécsi III/I. alosztály vezetője, a Baranya megyei rendőrfőkapitány biztonsági helyettese.
A 90-es évek elején megyei rendőrfőkapitány, később a rendészeti minisztérium tanácsadója, Zuschlag János belügyi kapcsolata.

13. Pajcsics József • 1981-ben a III/1. vizsgálati osztály vezető-helyettese, Krassó György zaklatásának engedélyezője, a rendőrség részéről 1988-1989-ben ő vett részt Nagy Imre sírhelyének megkeresésében.

1995-ben az ORFK vizsgálati osztályának helyettes vezetője, később ügyvéd, a Magyar Kriminológiai Társaság alapító tagja, titokvédelemi szakértő.

14. Récsey Róbert • 1989-ig a budapesti rendőrfőkapitány állambiztonsági helyettese, később a kormányőrség parancsnoka. Már a BRFK III/III-A. alosztályán is az MSZMP és a minisztertanács vezetőinek védelméről gondoskodott, láttamozta az „ellenzék ellenséges akcióiról” szóló jelentéseket.

A Demján Sándor érdekeltségébe tartozó Bank Biztonság Bizalom Zrt. elnöke, az Arcadom Építőipari Zrt. felügyelő bizottsági tagja.

15. Rogán Gyula • 1990-ig a BM III/II-1. osztály vezetője.

Az Abisko Holding Kft. és a Pro Patria Engineering Védelmi Kft. ügyvezetője.

16. Stefán Géza • 1989-ben a budapesti rendőrfőkapitány helyettese. Állambiztonsági vonalon ő volt a legmagasabb beosztású tiszt, így a Nagy Imre újratemetésével kapcsolatos operatív akciók is a jóváhagyásával történtek. Láttamozta a BRFK minden fontos állambiztonsági iratát. A Katonai Biztonsági Hivatal volt főigazgatója, a múlt hétvégén hunyt el.

17. Strényi Ferenc • 1990-ig a BM III/IV. csoportfőnöke.

A Toldi Miklós Vagyonvédelmi Kft. társtulajdonosa.

18. Szabó Ferenc • 1990-ig a BM III/II-8. osztály vezetője.

A Bank Biztonság Bizalom Zrt. és az ugyancsak Demján-érdekkörbe tartozó Airport Security Kft. társtulajdonosa, a Pink-Diamond Pénznyerő-automatákat Üzemeltető Kft. ügyvezetője.

19. Szita János • 1989-ben az állambiztonsági miniszterhelyettes titkárságának helyettes vezetője, korábban az 56-osok és Lezsák Sándor figyelése tartozott a feladatai közé. Ő szervezte be az 1989. június 16-i eseményekről a Pofosz nevében jelentő Szentgály Sándort is. Az Airport Security Kft. ügyvezetője, társtulajdonos az R-Side Biztonsági Tanácsadó Kft.-ben.

20. Szövényi György • A rendszerváltás előtt a BM III. Főcsoportfőnökség alezredese, Kőszeg Ferenc egykori kihallgatója.

A Contarex Security Kft. és a Contarex Electronic Kft. ügyvezetője.

Beosztott állambiztonságiak

21. Augusztini Tamás • A BM III/III-4-c. alosztály beosztottja.

A Kristály Manufaktúra Parád 1708 Kft. ügyvezetője.

22. Balla Béla • 1989-ben a BRFK III/II-1/A. alosztály tisztje. Június 16-án titkos megbízottakkal és más állambiztonságiakkal kellett kapcsolatot tartania.

A BRFK volt bűnügyi igazgatója, Lamperth Mónika belügyminisztersége idején a Rendvédelmi Szervek Védelmi Szolgálatának műveleti szolgálatvezető-helyettese.

23. Béres László • 1989-ben a BRFK III/III-D. alosztály tisztje. Június 16-án „vizuális felderítést” hajtott végre a Hősök terén.

Ferencváros jelenlegi rendőrfőkapitánya, korábban VI-VII., illetve XVIII. kerületi kapitány.

24. Bikádi János • 1986 és 1990 között a Csongrád megyei politikai rendőrség századosaként értékelte többek közt Nagy Imre újratemetésének szegedi előkészületeit.

A szegedi Cserepes Sori Piac Kft. nemrég nyugdíjba vonult ügyvezetője.

25. Chászár László • 1989-ben a BM III/III-1-a. alosztály beosztottja.

A Cordon-Team Vagyonvédelmi Kft. ügyvezetője.

26. Csüllög Sándor • 1989-ben a BM III/III-4-c. alosztály beosztottja, Katkó Tamás fotóművész tartótisztje.

Az RTL Klub legnagyobb stratégiai partnereként ismert IKO Media Group terjesztési igazgatója.

27. Évinger István • 1989-ben a BM III/III-1-a. alosztály beosztottja.

A Vegyipari Dolgozók Szakszervezeti Szövetségével közösen alapított Lex Magánnyomozó Kft. tulajdonosa.

28. Harmados György • A BM III/III-7. osztály tisztjeként ő állította össze a többi állambiztonsági részlegnek küldött tájékoztatókat Nagy Imre újratemetésekor.

A fent említett Posys Kft. résztulajdonos-ügyvezetője.

29. Herbán Tibor • 1989-ben a BM III/III- 2-b. alosztály beosztottja.

A Bank Biztonság Bizalom Zrt. szervezési igazgatója.

30. Horváth József • 1989-ben a BM III/III-4-b. alosztály beosztottja.

A Fidesz-kormány idején a Nemzetbiztonsági Hivatal műveleti főigazgató-helyettese, később a Szilvász György vezette titkosszolgálati szervek által „leleplezett” UD Vagyonvédelmi Zrt. társtulajdonosa.

31. Kaizinger Zoltán • 1989-ben a BM III/III-2-a. alosztály beosztottja, a Fidesz-tagként (Nagy Imre újratemetése kapcsán) demonstrációellenes hangulat szításával megbízott Szeszák Zsoltot ő szervezte be.

2004-ig a ciprusi gyökerű Omninvest Oltóanyagtermelő Kft. felügyelőbizottsági tagja, 2005-ig ugyanilyen megbízást lát el a Medyag Immunbiológiai Kft.-ben.

32. Kalauz Lajos • 1989-ben a BM III/III- 3-a. alosztály beosztottja.

A Micro Police Magánnyomozói Kft. résztulajdonosa.

33. Karmos Gábor • 1989-ben a BM III/III-2-a. alosztály beosztottja. Harmados György mellett részt vett a többi állambiztonsági részlegnek küldött iratok összeállításában. Titkárhelyettese volt az 1989. október 23-a biztosítására alakult operatív bizottságnak.

A Közúti Közlekedési Akadémia Kft. vezetője, a Lorre-Centrum Kft. tulajdonosa, a Magyar Közúti Fuvarozók Egyesületének főtitkárhelyettese.

34. Kazinczy Gusztáv • 1989-ben a III/III-2-a. alosztály beosztottja, a június 16-i újratemetésről jelentő Szakáll Ákos tartótisztje.

A Kulcsár Attilához kötődő perekben a telefonlehallgatások szakértője (a Nemzetbiztonsági Hivatal alezredeseként).

35. Kivágó Iván Györgyné • 1990 előtt a III/II-8/B. alosztály munkatársa.

1991-ig a nemzetbiztonság kötelékében maradt, jelenleg a XXIII. kerület szocialista alpolgármestere. A legutóbbi költségvetési szavazáskor a Fővárosi Közgyűlés tagja.

36. Kohári Tibor • 1989-ben a BRFK III/III-D. alosztály tisztje. Ő foglalkozott Fónay Jenő levelezésének kiértékelésével. Június 16-án több titkos megbízottal is kapcsolatot tartott.

Magánnyomozókat, biztonságszervezőket oktat, neve szerepel a rendészeti tárca vizsgálónöki listáján.

37. Lakó János • 1989-ben a BRFK III/III-B. alosztály tisztje. Nagy Imre és társai újratemetésének napján kapcsolatban állt több ügynökkel.

A gibraltári cégek tulajdonában lévő Gallon-Invest Kft. ügyvezetője, a Wabard Biztosító Zrt. biztonsági főnöke.

38. Lehotka Ferenc • 1989-ben a BRFK III/II-1/A. alosztály tisztje. Június 16-án több hálózati személlyel is kapcsolatot tartott.

A MÁV Zrt. biztonsági igazgatóságának szakértője.

39. Pallagi Anikó • 1989-ben a BM III/III- 2-a. alosztály tisztje.

A Mihók Erika, Pallagi Anikó és Göböl Edina Ügyvédi Iroda tagja, a Rendőrtiszti Főiskola adjunktusa, a főiskola Büntetőjog című jegyzetének társszerzője.

40. Peredi György • 1989-ben a BM III/III-4-b. alosztály beosztottja, az SZDSZ-rendezvényekről jelentő Horváth László Pongrácz tartótisztje.

A magánnyomozásra szakosodott VI-PE Információs Bt. vezetője, a fent említett Posys Kft. állandó partnere.

41. Péter-Bartha Gábor • 1989-ben a BM III/III-1-a. alosztály beosztottja.

A Medgyessy-Gyurcsány-kormányok idején a nemzetbiztonsági kabinet titkára. Juhász Ferenc egykori honvédelmi miniszter 2004-ben a szolgálati érdemjel arany fokozatával tüntette ki.

42. Plézer Viktor • 1989-ben a BM III/III-3-a. alosztály beosztottja.

Az Általános ismeretek a bűnügyi rendőrség nemzetközi szervezetéről című könyv szerzője, szakmai konferenciákon a legnagyobb biztonsági cégek között jegyzett G4S-csoport szakértője.

43. Rovó József • 1989-ben a BM III/III- 6-a. alosztály beosztottja.

A König Security Kft. és a Ras-Tech Vagyonvédelmi Kft. vezetője.

44. Rummel József • A rendszerváltás előtt III/III-as, III/II-es, illetve III/I-es tiszt.

2006-ban a Magyar Szocialista Párt hódmezővásárhelyi szervezetének kampányfőnöke.

45. Salgó László • A rendszerváltás előtt a Csongrád megyei III/I-II-III-kirendeltség elemzőtiszte.
2002 és 2004 között országos rendőrfőkapitány, utána az Europol igazgatóhelyettese volt.

46. Samu Mihály • 1989-ben a BM III/III-2-a. osztály beosztottja.
A Securitas Biztonsági Szolgáltatások Kft. ügyvezetője.

47. Sasvári Rudolf • 1989-ben a BRFK III/II-1/A. osztály tisztje. Június 16-án kapcsolatban állt több ügynökkel.
Az Ulysses Team Magánnyomozó Kft. tulajdonosa, az Üzleti hírszerzés, avagy az ügynöktartás ábécéje című könyv szerzője.

48. Szekeres Ferenc • 1989-ben a BM III/III-1-c. beosztottja.
A moszkvai magyar nagykövetség attaséja (a rendészeti tárca delegáltja).

49. Tasnádi László • 1989-ben a BRFK III/II-2. osztály tisztje. Június 16-án kapcsolatban állt több ügynökkel.
A 2002-es kormányváltás után eltávolították az Adó- és Pénzügyi Ellenőrzési Hivatal bűnügyi igazgatói székéből, ma a Pintér Sándor tulajdonában álló Civil Biztonsági Szolgálat Zrt. vezérigazgatója és a Pajzs 07 Biztonságvédelmi Zrt. igazgatósági tagja.

50. Troll György • 1989-ben a BM III/III-4-a. osztály beosztottja.
Az I. S.-Inside Security Tanácsadó Kft. tulajdonosa.